

GEBRUIKERSNETWERK
DIGITALE
I N C L U S I E

Tweede Kamercommissie Digitale Zaken
Postbus 20018
2500 EA 'S-GRAVENHAGE

Onderwerp : Input Commissiedebat 5 oktober
Datum : 4 oktober 2022 **Referentie** : 22-0827
Inlichtingen bij : C. Sadée, c.sadee@iederin.nl **Bijlagen** :

Geachte leden van de Tweede Kamercommissie Digitale Zaken,

Op 5 oktober debatteert u met Staatssecretaris Van Huffelen over de Digitaliserende Overheid. Op de agenda staan de I-Strategie Rijk 2022 – 2025 en het Stappenplan Digitale Toegankelijkheid. Deze onderwerpen zijn voor mensen met een beperking, psychische kwetsbaarheid en ouderen van groot belang.

Digitalisering biedt niet alleen kansen. Mensen met een beperking, psychische kwetsbaarheid en ouderen kunnen worden uitgesloten van zelfstandige deelname aan de samenleving als de randvoorwaarden niet goed geregeld zijn. Uitsluiting vindt plaats als:

- overheidsdienstverlening niet voldoet aan de (wettelijke) toegankelijkheidseisen,
- deze niet gebruiksvriendelijk en begrijpelijk is,
- er geen analoge alternatieven zijn voor contact met de overheid,
- er sprake is van een stapeling van regelingen en het ontbreekt aan afstemming hierover tussen rijksoverheid, uitvoeringsorganisaties en gemeenten.

Hierbij geeft het GebruikersNetwerk Digitale Inclusie u enkele aandachtspunten mee voor het debat met de staatssecretaris.

1. Algemeen: Inclusief Ontwerpen als standaard

Digitale inclusie bereik je door overheidsdienstverlening te ontwikkelen in nauwe samenwerking met ervaringsdeskundigen (zoals mensen met een beperking, psychische kwetsbaarheid en minder taalvaardigen). Dit principe van Inclusief Ontwerpen (Inclusive Design) is een verplichting vanuit het VN-verdrag Handicap en zou als standaard moeten worden opgenomen in de werkprocessen en inkoopvoorwaarden van de (rijks)overheid.

Wilt u de staatssecretaris vragen:

- Hoe zij ervoor gaat zorgen dat Inclusief Ontwerpen de standaard wordt bij de digitale overheid?

2. I-Strategie: Word een inclusieve werkgever

Mensen met een beperking, psychische kwetsbaarheid en ouderen weten wat nodig is voor een echt inclusieve dienstverlening. Zorg voor een overheid waar zij als werknemer aan de slag kunnen. Daarvoor is het onder meer nodig dat interne (digitale) informatiesystemen toegankelijk, gebruiksvriendelijk en begrijpelijk zijn. Dit is nu meestal niet het geval. Voorbeeld: Een student social work wiens stage bij een gemeente werd afgeblazen omdat het interne systeem niet te gebruiken was met een device met schermbediening (tablet).

Wilt u de staatssecretaris vragen:

- Hoe zij ervoor gaat zorgen dat mensen met een beperking en psychische kwetsbaarheid bij de overheid kunnen werken (o.a. door een toegankelijke interne ICT-werkomgeving)?

3. I-Strategie: Betere afstemming tussen Rijk, uitvoeringsorganisaties en gemeenten

Mensen met een beperking of psychische kwetsbaarheid moeten op diverse levensgebieden (wonen, werken, onderwijs, zorg, welzijn, mobiliteit) gebruik maken van procedures en regelingen om hun leven georganiseerd te krijgen. De regeldruk en bureaucratie die hiermee samenhangt is enorm. Aanvragen verlopen via diverse loketten van gemeenten en landelijke uitvoeringsinstanties als UWV, DUO, SVB en Belastingdienst. Steeds opnieuw wordt dezelfde informatie op een andere manier gevraagd. Digitale informatie en aanvraagformulieren zijn lang niet altijd toegankelijk en begrijpelijk. Ook ontbreken analoge alternatieven voor contact met de overheid. Onze achterban is zeer veel tijd kwijt met het regelen van hun leven.

Wilt u de staatssecretaris vragen:

- Hoe zij ervoor gaat zorgen dat de regeldruk voor mensen met een beperking en psychische kwetsbaarheid bij de overheid wordt verminderd door betere afstemming tussen Rijk, uitvoeringsinstanties en gemeenten?
- Hoe zij ervoor gaat zorgen dat er (toegankelijke en begrijpelijke) analoge manieren zijn en blijven om als burger je zaken bij de overheid te regelen?

4. Actieplan DigiToegankelijk: Vergroot de druk op overheden door stevig toezicht

Het toezicht op de naleving van het Tijdelijk Besluit Digitale Toegankelijkheid had op 23 september 2020 wettelijk geregeld en geïmplementeerd moeten zijn. De Wet Digitale Overheid ligt echter nog steeds ter goedkeuring in de Eerste Kamer. Pas daarna kan de

staatssecretaris 'zo nodig in voorkomende gevallen' gebruik maken van haar aanwijzingsbevoegdheid op basis van een 'escalatieladder'. Behalve dat goedkeuring van de WDO nog even kan duren, zien wij bovendien nog geen ontwikkelingen richting stevig en dwingend toezicht. Het toezicht blijft op dit moment nog afhankelijk van (de tijd, kennis en kunde van) interne toezichthouders en bestuursorganen als gemeenteraden. Een landelijk toezichthoudend orgaan (vergelijk de autoriteit persoonsgegevens) met de mogelijkheid tot sanctionerend beleid zou hier uitkomst bieden.

Wilt u de staatssecretaris vragen:

- Hoe zij gaat zorgen voor het versneld regelen van een stevig en dwingend toezicht?

5. Actieplan DigiToegankelijk: Organiseer versnelling van de toegankelijkheid via leveranciers

Als álle leveranciers van digitale producten en diensten aan de overheid, toegankelijk gaan ontwerpen en bouwen, worden grote en snelle stappen voorwaarts gezet. In het stappenplan ontbreekt een aanpak hiervoor. Zorg dat leveranciers aan de overheid verplicht - met een onafhankelijk onderzoek - moeten aantonen dat hun digitale producten en diensten voldoen aan de toegankelijkheidseisen. Dit bewijs dient meegeleverd te worden en is een voorwaarde voor deelname aan het inkoopproces. Tevens dient de verplichte standaard DigiToegankelijk (EN 301 549 met WCAG 2.1) te worden opgenomen in de Algemene Rijksinkoopvoorwaarden Bij IT-overeenkomsten (ARBIT).

Wilt u de staatssecretaris vragen:

- Hoe zij ervoor gaat zorgen dat leveranciers worden verplicht om toegankelijke digitale producten en diensten te leveren?
- Hoe zij ervoor gaat zorgen dat de verplichte standaard DigiToegankelijk wordt opgenomen in de Algemene Rijksinkoopvoorwaarden Bij IT-overeenkomsten (ARBIT).

Het GebruikersNetwerk Digitale Inclusie werkt graag met u en het kabinet samen aan de verbetering van de digitale toegankelijkheid. Wij hopen dat u onze input meeneemt in uw werk in de Kamer en wensen u een goed debat toe.

Met vriendelijke groet,

Ilya Soffer
Directeur Ieder(in)

Ellis Jongerius
Directeur LFB

Ingrid Rep
Directeur KBO-PCOB

Luuk-Jan Boon
Directeur Oogvereniging

Kirsten de Ven-Smit
Externe voorzitter
Dovenschap

Peter van den Enden
Directeur dit Koningskind

Marjan ter Avest
Directeur Mind

Marcel Timmen
Directeur Spierziekten
Nederland

Jacob Zuurmond
Voorzitter Dwarslaesie
Organisatie Nederland

Geert Benjamins
Voorzitter EMB
Nederland

Nicoline Versluys
Bureauhoofd Sien

Dickie van der Kaa
Directeur KansPlus

Deelnemende organisaties

- Dovenschap
- Dwarslaesie Organisatie Nederland
- EMB Nederland
- Ieder(in)
- Kbo-pcob
- Dit Koningskind
- LFB
- Mind
- Oogvereniging
- Sien
- Spierziekten Nederland
- KansPlus